

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: **БИОЛОГИЈА**

РАЗРЕД: **ДЕВЕТИ**

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: **2**

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: **68**

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Цјеловит и хармоничан развој интелектуалних, социјалних и моралних способности и особина ученика;
- Развијање позитивног односа према живом свијету и заинтересованости за његово проучавање;
- Стицање општих знања из биологије која су неопходна за разумијевање животних појава, разноврсности живог свијета и повезаности живе и неживе природе;
- Изградња правилног односа према природи и мјесту и улози човјека у очувању природе;
- Развијање навика и способности коришћења различитих извора знања;
- Стицање основне писмености у области биолошких наука;
- Развијање навика и способности посматрања и проучавања живог свијета и уочавање односа који владају у природи;
- Изградња позитивног става о улози човјека у очувању природе и унапређивању животне средине;
- Усвајање основних знања о анатомској грађи и физиолошким функцијама система органа човјека;
- Развијање правилног односа према властитом здрављу, укључујући и репродуктивно здравље.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Наставна тема

Оквирни број часова

1. Састав човјековог тијела

58

2. Репродуктивно здравље

10

Исходи учења	Садржаји програма /Појмови	Корелација са другим наставним предметима
Тема 1: Састав човјековог тијела (58)		
Ученик треба да: <ul style="list-style-type: none"> • објасни грађу ћелије, • објасни грађу, ткива, органа и органских система,	<ul style="list-style-type: none"> • Ћелија: основна грађа; • Ткива, органи, системи органа, организам; • Практични рад: Упознавање човјечијег тијела на слици или	

<ul style="list-style-type: none"> • упозна грађу коже, • наброји појмове: покожица, крзно, длака, знојне жлијезде, • обучи при повреди коже, • опише грађу , облик и врсте костију, • наброји врсте мишића • опише нервну ћелију и њену улогу, • разликује мозак (средњи, мали, велики и међумозак), • упозна начин преноса нервних импулса, • именује органе чулног система и одреди функцију чула, • наброји органе за варење: уста, зубе, пљувачне жлијезде, желудац, јетру, цријева, • објасни грађу и функционисање система органа за крвоток, • разликује мали и велики крвоток • научи заустављање крви из оштећеног крвног суда, • опише грађу и функционисање органа за размјену гасова, • наброји органе за излучивање, • наброји врсте ендокриних жлијезда: хипофиза, епифиза, штитаста жлијезда, грудна, гуштерача, надбубрежне жлијезде, • опише грађу и улогу органа за размножавање; разликује појмове: оплодња, трудноћа, развој ембриона, новорођенче, контрацепција, 	<p>моделу;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кожа : грађа и функција коже, њега и заштита коже. • Практични рад- прва помоћ при повреди коже. • Скелетни систем – грађа, функција и веза између костију. • Скелет (кости главе, трупа и удова). • Мишићни систем – облици и грађа мишића (попречно - пругасти, глатки, срчани). • Нервни систем - нервна ћелија, улога нервне ћелије. • Централни нервни систем – мозак и кичмена мождина. • Вегетативни нервни систем. • Практични рад – рефлекс, путеви кретања импулса. • Систем чулних органа - чулне ћелије ; • Чуло : мириса , укуса, вида, слуха , додира. • Практични рад – осјетити мирис и укус неке животне намирнице по избору. • Систем органа за варење – органи и начин варења хране, • Болести, њега и правила личне хигијене у току исхране. • Систем органа за крвоток – срце, крвни и лимфни судови и тјелесне течности (крв и лимфа). • Практичан рад - прва помоћ спречавања крварења. • Систем органа за размјену гасова - грађа и функција органа за размјену гасова. • Систем органа за излучивање- грађа, функција, њега и болести органа за излучивање. • Ендокрини систем (систем жлијезда са унутрашњим лучењем) – грађа и функције ендокриних жлијезда 	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • разликује врсте и улогу полних органа мушких и женских, • стекне навику одржавања хигијене полних органа. 	<p>(хипофиза, штитна, параштитна, грудна, гуштерача, надбубрежна и полна).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Полни систем – грађа, функције полних органа и полне одлике. 	
<p>Тема 2 : Репродуктивно здравље</p>		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наведе ризична понашања у периоду адолесценције; • објасни појам абортус и контрацепција; • наброји средства за контрацепцију и објасни начин примјене; • разликује и опише појмове: пол, род, родни идентит, родне улоге и родни однос; • наброји најчешће полно преносиве болести и опише основне симптоме; • објасни превенцију и лијечење полно преносивих болести; • опише однос адолесцент-породица; • опише пут од дјетињства до одрасле особе, зреле и самосталне. 	<ul style="list-style-type: none"> • Адолесценција и пубертет. • Хуманизација односа међу половима: сексуалност, сексуални нагон, љубав, секс; ризично понашање у периоду адолесценције; абортус и контрацепција; адолесцент и породица; пут од дјетињства до одрасле особе, зреле и самосталне. • Полно преносиве болести: основне карактеристике, симптоми, превенција и лијечење болести које се преносе полним путем (сида, сифилис, гонореја, хламидија, кандидијаза, стидна вашљивост, генитални херпес). 	<ul style="list-style-type: none"> • ВРОЗ Тема : Хуманизација односа међу половима Тема: Полне болести

ДИДАКТИЧКО- МЕТОДИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ:

На почетку школске године треба провјерити ниво предзнања ученика.

Садржаје треба обрађивати без дефиниција.

У раду користити што више очигледних средстава и других техничких помагала како би се наставни садржаји приближили ученицима.

У зависности од индивидуалних могућности ученика и тежине градива наставник у раду може користити дактилологију и гестовни језик.

Ученике наводити и оспособљавати на самостално рјешавање проблема, задатака, како би се у што већој мјери развила креативност, самопоуздање и мисаоне способности.

Наставник прати изговор нових ријечи и реченица, коригује и утиче на ширење и богаћење ученичког рјечника.

У раду користити сурдотехничка помагала ИСА(индивидуални слушни апарат), ГСА (групни слушни апарат), микрофон, слушалице, вибратор.

Провјера знања и постигнућа ученика треба да се врши континуирано и оно може бити:

а) усмена провјера знања и постигнућа,

б) писмена провјера знања и постигнућа.

Сви облици провјеравања, са задацима отвореног типа: задаци допуњавања или кратких одговора; задаци затвореног типа: вишеструког избора, алтернативног избора и задаци повезивања и сређивања.